

Pirmas skyrius

Apie miestą, kuriame mirsiu, pirmiausia supratau štai ką: jis plaka kaip širdis. Vos išlipusi iš mane atvežusio autobuso, kuris šnypšdamas nurieda tolyn, pajuntu Niujorko pulsą, tuksėjimą. Gausybė žmonių aplink skuba jo ritmu, o aš stoviu atvipusia burna vidury plačiausios kada nors matytos gatvės, pirmą kartą uosdama, ragaudama tikrojo pasaulio. Nors esu pavadinta mergaitės, įkritusios į triušio olą, vardu, šią akimirką jaučiuosi tarsi išnirusi iš tamsos, už savęs palikusi iškreiptą senąjį savo gyvenimą. Jei atsigręžtumėt, pamatytumėt keturių krypčių „Stop“ ženklus ir žvaigždėmis nusėtas mažų Amerikos miestelių vėliavas, mojuojančias mums atsisveikinant. Šmėstelėtų vaizdas neprižiūrimų, duobėtų kelių, skurdžiuose žemės sklypuose pūpsančių belangių būtiniausių prekių parduotuvių. Išvystumėt aprūdijusius ledo šaldiklius šalia stiklinių stumdomųjų durų ir devynių dolerių vertės alkoholio butelius ant dulkėtų lentynų. Gera įsižiūrėję galbūt perskaitytumėt mano vardą, išvedžiotą dulkėse tarp pasibaigusio galiojimo bulvių traškučių ir blunkančių stiklainiukų su aštriu pomidorų padažu.

Alisa Ly.

Aš esu čia. Ji buvo ten. Ji pabėgo į Niujorką, nusipurčiusi visas praeities dulkes.

Antras dalykas, kurį supratau: negaliu vėl įkristi į triušio olą. Net jei apačioje pasirodytų ponas Džeksonas ir imtų kviesti, modamas savo dailiais pirštais. Turiu įrodyti, kad galiu pasirūpinti savimi, kad galiu kuo puikiausiai išgyventi ir be jo. Nebūsiu tokia kaip mano mama, kuri atleisdavo visiems vyrams, vos ištarusiems „atsiprašau“. Matot, išmokau jos nevykusią pamoką. Žinau, kad kai vyras atranda tavo silpną vietą, jo prisilietimai pasikeičia. Jis negali susivaldyti nepaspaudęs tos vietos, ir jam nuspjaut, kad kaskart tave pravirkdo.

Niekada neleisiu jokiai vyrai manęs pravirkdyti. Daugiau niekada.

Įkišusi ranką į kelioninį krepšį atsuku jį į priekį ant klubakaulio. Pirštais perbraukiu juodą ebonitą senos „Leicos“, gulinčios drobinio krepšio dugne, eidama čiupiu nusukamo objektyvo griovelius. Nežinau, kodėl man dar reikia įrodymo, kai visą kelionę jčiau fotoaparato, bumbsėjusio man į šlaunį, svorį. Juk niekaip nebūtų galėjęs

pradingti iš krepšio gilumos, paslėptas tarp mano megztinių, kojinių ir apatinių drabužėlių. Bet vis tiek noriu būti tikra, kad „Leica“ saugi ir nepažeista. Nes fotoaparatas yra viskas, kas man liko. Pasisavinusi jį galiu džiaugtis nors tuo, kad ponas Džeksonas netruks suprasti, ką iš jo paėmiau. Jei nepasiilgs manęs, ilgėsis bent to, kaip žvelgdavo į mane per šį objektyvą.

Visi ką nors praranda, Alisa.

Ar ne taip anądien jis sakė?

Baigiantis devyniasdešimt penktųjų vasarai, dar prieš man gimstant, tris šlovingas savaites mano mamos nuotrauka puikavosi Taimso aikštės afišose. Atsistoję prie senojo „Roy Rogers“ restorano ir pažvelgę į kitą gatvės pusę, būtumėt išvydę jos gražų veidą, puošiantį aukšto didžiulio pastato šoną tarp skelbimų, reklamuojančių Donahju pokalbių laidą ir netrukus pasirodysiantį filmą „Šou merginos“. Visa tai žinau iš mamos pasakojimų apie tą vasarą. Kaip ji pabėgo į Niujorką, eilinį kartą sumušta savo tėvo, tarsi aštuonioliktais jos gyvenimo metais jis būtų galiausiai viršijęs kažkokį stebuklingą skaičių, nurodantį, kiek smurto įmanoma ištverti. Kaip tebekraujuojant prakirstai lūpai ji pavogė pinigų iš mano senelio piniginės ir nusipirko autobuso bilietą iš Beifildo apygardos Viskonsine į Niujorką, tolimiausią vietą, kokią tik sugalvojo. Ji pasakojo apie savo pirmą naktį mieste, kaip stengėsi neužmigti prie galinio staliuko nešvarioje užkandinėje Aštuntojoje aveniu ir kaip ten susipažino su jau spėjusiu šiek tiek išgarsėti fotografu. Nakčiai nepasibaigus, jis parsivedė ją į savo butą, nuprausė, o kai ji atrodė graži ir miela, pasakė, kad ją myli. Aišku, nemylėjo, o gal kurį laiką taip galvojo, tačiau labiau mylėjo savo turtingą žmoną Hamptonuose, todėl galiausiai mano mamą paliko. Ji jau laukėsi, kai jis nufotografavo jos besišypsantį veidą, vėliau ištisas tris šutnias savaites karaliavusį Taimso aikštėje.

– Buvai ten su manimi, Alisa Ly, – ji vis primindavo man. – Visi žiūrėjo į mus taip, tarsi mes priklausytume tam miestui.

Nežinau, ar mama pasakė mano tėvui, ką tada ją fotografuodamas iš tiesų matė. Ar jis žinojo, kad toje nuotraukoje buvo ir jo dar negimęs vaikas. Kai išgirdau šią istoriją, kitos smulkmenos apie mano atsiradimą tapo miglotos, nukeliavo užmarštin.

Dažnai apie tai galvoju. Kaip mudvi atsidūrėme aukštai afišoje Taimso aikštėje. Tada dar niekas manęs nematė, panašiai kaip ir šį vakarą, kai žingsniuojau gatvėmis su gausybe restoranų, žibančių iškabų ir pavadinimų, mirgančių ant pačių prašmatniausių

mano kada nors matytų pastatų. Kuo turi būti, ką turi daryti, kad tavo vardas atsidurtų taip aukštai?

Vos po kelių savaitių, kai visi ims apie mane kalbėti, šis miestas suteiks man naują vardą. Tikrasis taps klausimu, į kurį niekas negalės atsakyti, todėl mane pavadins Džeine Dou. Mirusia mergina, kuri...

Tačiau šį vakarą viskas tik prasideda. Aš – Alisa Ly – ką tik išlipau iš tvankaus autobuso ir patraukiau Niujorko gatve, vadinama Septintąja aveniu. Esu budri, sveika ir gyva, savo pirmąją valandą šiame mieste užuodžiu neįprastą kartono, šlapimo ir metalo kvapą. Egzistuoja tam tikra įvykių tvarka, duonos trupiniai, kuriais turėtumėte sekti. Dabar noriu, kad pasiklystumėte kartu su manimi, sename telefone sukiojančia miesto žemėlapij, stebinčia čia pat pulsuojantį mėlyną taškelį, tai yra save. Žemėlapio linijos ir apskritimai šią akimirką man visiškai nesuprantami.

Štai mes saloje. Supamai vandens kažkodėl lengviau kvėpuoti. Buvau išleista žmonių knibždančioje autobusų stotyje su dviem krepšiais, šešiais šimtais dolerių kišenėje ir telefone išsaugotu nepažįstamu adresu. Man ką tik suėjo aštuoniolika, daugybės dalykų dar negaliu daryti, tačiau kai ką jau galiu. Gal to ir nepavadinsi pabėgimu. Nors man, kaip ir mamai, teko palūkėti, kol sueis aštuoniolika. Šia prasme metai kelia juoką. Tik sulaukus tam tikro amžiaus tau leidžiama daryti įvairiausius dalykus. Pavyzdžiui, aštuoniolikos jau gali duoti sutikimą. Ar tai nutinka vidurnaktį ar minutė po vidurnakčio, o gal apskaičiuojama kaip nors kitaip? Duoti *sutikimą*. Ar tai reiškia, kad anksčiau man nereikėjo duoti sutikimo? Rodos, ponas Džeksonas tikrai taip galvojo.

Pirštais braukau metalinį fotoaparato korpusą ir objektyvą. Negaliu apie jį galvoti neliesdama to, kas anksčiau priklausė jam.

Anksčiau ir aš priklausiau jam.

Dabar priklausau tik sau. Jau nebesu nepilnametė, valstybės globotinė. Prisidėjo vos viena diena ir virš manęs jau nekybo grėsmė, nebeliko sąrašo nepažįstamų žmonių, galinčių valdyti mano gyvenimą. Suėjo aštuoniolika ir staiga niekas nebegali manęs paliesti. Tai suvokdama jaučiuosi tokia lengva, kad jei ne krepšių svoris, tikriausiai imčiau straksėti. Plačios, judrios Manhatano gatvės, kuriose vairuotojai pypina, automobilių varikliai dūzgia, praeiviai garsiai kalba mobiliaisiais, atrodo tam ir skirtos, kad šį pirmą gražų vakarą eitum jomis pasišokinėdama.

Virpėdama nuo visų šių garsų žengiu atsargiai, apeinu įskilimus betone ir dideles

skyles su metaliniais dangčiais, prakiurdžiusias šaligatvį didėjančiais tarpais. Tai rūsiu durys, suvokiu, bet tik tada, kai pamatau prasiveriančius šiuos aprūdijusius spąstus ir iš slaptų laiptinių iškylančius vyrus su prijuostėmis, nešinus dėžėmis su gėlėmis ar vaisiais. Nenučiuokiu, iš kur jie traukia šias gėrybes. Kokius sodus jie puoselėja po mano kojomis? Galbūt apačioje gyvuoja ir klesti dar vienas miestas? Ši mintis verčia mane žingsniuoti sparčiau, arčiau šaligatvio krašto, kuo toliau nuo tų ertmių ir tų vyrų. Ką tik iškilusi į šį naują pasaulį, nenoriu būti įtraukta žemyn.

Toliau droždama šiaurės kryptimi sukioju galvą į kairę ir dešinę, aukštin žemyn, atkreipdama dėmesį į kiekvieną neįprastą dalyką, apžiūrinėdama visus žalios ir baltos spalvų gatvių ženklus, visas Laisvės statulas, kai kurias net vaiko dydžio, suvenyrų krautuvėlėse. Svetingai žybsi halalo ir košerio iškabos, man mirksi pėsčiųjų perėjos ženklo žmogutis. Širdis, plakanti taip pat garsiai kaip šis miestas, viską geria į save, staiga panūstu spragtelėti pirštais ir kaip filmuose išsikviesti taksį. Tačiau eismas šia gatve traukia į pietus, pro mane važiuojantys automobiliai nardo kairėn ir dešinėn vos keleto centimetrų atstumu vienas nuo kito ir, rodos, niekas nejuda greičiau už mane.

Skauda pėdas, raumenys sustingę po ilgos kelionės autobusu, imu svarstyti, ar nepaskambinus Nojui ir nepaklausus trumpiausio kelio iki jo buto. Bet mudu dar nesame kalbėjęsi. Iš tikrųjų. Paskubom išsiųstos ir greitai atsakytos žinutės nesiskaito, aš net nežinau jo pavardės. Geriau pagalvojus, turėčiau būti atsargesnė. Kažkoks vyras atveria savo namus nepažįstamam žmogui. *Išnuomojamas kambarys*, – buvo parašyta skelbime. – *Nuosava lova, bendra vonia*. – Tarsi būtų normalu dalintis ir lova. – *300 \$ už savaitę – viskas įskaičiuota*. Nežinau, ką reiškia *viskas įskaičiuota*. Tikiuosi, kad pusryčius ar bent puodelį kavos. Pirmiausia užsisakiau kambarį savaitei, taip iš kišenės paklosiu pusę turimų pinigų. Stengiuosi negalvoti, kas gali nutikti po septynių dienų, tik primenu sau, kad savaitė – ganėtinai ilgas laiko tarpas kitai išeičiai surasti. Jei kas nors bus negerai su tuo Nojumi be pavardės, paprasčiausiai sugalvosiu ką nors kito, ir greitai.

Ir anksčiau yra panašiai nutikę. Tik šįkart, jei reikės pradėti iš naujo, darysiu tai Niujorke.

Nors maudžia kojas, mane apėmęs malonus jaudulys, tarytum miestas teiktų žvalumo, šniokščiančio venomis. Grįžau ten, kur buvau pradėta. Šitiek metų kraustėmės iš vienos vietos į kitą po centrinę šalies dalį, vis nauji, nepažįstami vaikai klasėje, net nežinodavau naujausio mamos draugo vardo arba kur ji būdavo, kai

negrįždavo naktį namo, – visa tai buvo pamokos, pasiruošimas šiai akimirkai. Kai atsistosis ant savo kojų, niekieno nepastebėta, ir tai padarysiu pačiu geriausiu įmanomu būdu. Kadaisė atvykusi į šį miestą mano mama per pirmas dvidešimt keturias valandas nusprendė pasitikėti nepažįstamais žmonėmis. Aš taip nesielsiu su Nojumi, net jei jis pasirodytų esąs mieliausias žmogus Niujorke. Nepasitikėsiu niekuo. Nusipelniau nepriklausomybės ir neketinu tuščiai švaistyti ateities, atsisakiusi to, ką taip sunkiai įgijau. Turiu man pažadėtus septyniasdešimt devynerius metus ir pusantro mėnesio, tokia gyvenimo trukmė nustatyta mergaitėms, gimusioms devyniasdešimt šeštaisiais, kaip aš. Sužinojau tai antroje ar trečioje klasėje, kažkurioje mokykloje, kažkuriame mieste, kurio jau neprisimenu, tačiau šio skaičiaus niekada nepamiršau. Dažnai skaičiuodavau jau išseikvotus metus, atimdavau juos iš numatytos gyvenimo trukmės ir žinodavau, kiek man dar liko. Čia, šį vakarą, savo aštuonioliktąjį gimtadienį, turiu dar daugiau nei šešiasdešimt metų. Ketinu išnaudoti juos kuo geriausiai, pradedant nuo dabar.

Vėliau, kai pereisime prie kitos dalies, neilgai truks, kol vyras, pirštais suspaudęs man kaklą, įrodys, kad klydau. Jis išsišaipys iš mano nuoširdumo, išjuoks mintį, kad tokia mergina kaip aš gali susikurti gyvenimą šiame pasaulyje. Jis bus visiškai įsitikinęs turįs teisę į mano kūną ir iš tos merginos paliks tik prisiminimą.

Vis grįšime prie šios dalies. Kad ir kaip stengčiausi, Manhatano gatvės ir garsai nublanks, vyrai su vaisiais ir gėlėmis išnyks ir mes galiausiai atsidursime ant akmenų. Tai neišvengiama, nors visaip mėginsiu atitraukti jūsų dėmesį. Nes šis vilčių kupinas vakaras žmonių minioje yra tik viena mano istorijos dalis. Kita tokia: Hadsono upės pakrantėje guli mirusios merginos kūnas.

Tai padaręs vyras paliko ją ten ir grįžo namo. Netrukus atsiras viena moteris, kuri pažvelgs žemyn ir pamatys mirusiąją. Regiu šią vienišą moterį artėjant, ji jau čia, ji liūdnėsnė, nei aš kada nors buvau, nes jos širdgėla tik smilksta. Ji nebuvo užvirusi ir nuplikiusi jos gyvenimo, todėl moteriai atrodo, kad jai niekada nenutiko nieko svarbaus ir prasmingo.

Tačiau netrukus ji suras mane.